

40-årsjubileum KUGGNytt

Jubileumsutgåva från Kuggteknik i Leksand. Nr 5. 2006

Historien om Kuggteknik

Plötsligt hugger det till i hjärtat.

Henning Knutz blir förskräckt, tar sig för bröstet och under en bråkdel av en sekund förstår han inte vad som händer. Den stickande, otäcka känslan skrämmer honom djupt. Sedan inser han att det är hjärtat. År av stress har satt sina spår, och nu varnar kroppen: Lugna ner dig Henning, annars...

Så dramatiskt började historien om Kuggteknik AB för 40 år sedan.

I dag är företaget en av landets största tillverkare av högkvalitativ kugg.

I denna specialutgåva av KuggNytt berättar vi om Kuggtekniks spännande och ibland även dramatiska historia.

Henning och hans familj, hustrun Maj-Britt och barnen Ewa och Pär, hade tur. Känningarna på hjärtat var inte så allvarliga. Och Henning tog varningen på allvar. Han slutade, med en viss lättnad, på sin oerhört krävande tjänst som ansvarig för långtidsplaneringen

för Philips mekaniska produktion i Stockholm. Men som den entreprenör han är i sin själ hade han redan dragit upp riktlinjerna för framtiden: Att starta en finmekanisk verkstad som med högkvalitativa produkter för de mest kräsna kunderna.

Året var 1966. Sverige hade en stark ekonomisk tillväxt, med stora exporterande industriföretag, och det fanns utrymme för kvalitetsmedvetna, flexibla och marknadsanpassade tekniker som startade eget för att bli underleverantörer. Kugg-Teknik AB var fött.

Men Hennings väg till Kugg-Teknik hade varit allt annat än rak.

Från Sätra by till Stockholm

Egentligen kanske han skulle blivit bonde, som fadern och de generationer före honom som verkat i den lilla Leksandsbyn Sätra, ett stenkast från sjön Opplimmen. Men Henning hade ett starkt intresse för det tekniska. Allt

inom mekanik och elektricitet väckte hans nyfikenhet. Som barn byggde han en cykelbil med sin kompis, och som 17-åring, direkt efter avslutad yrkesskola, där han utbildat sig till både elektriker och mekaniker, konstruerade han provapparater för strömbrytare. För att få jobb flyttade han till Stockholm där det fanns en uppsjö mekaniska verkstäder.

Kontrollingenjör på ASEA

Höga ambitioner ledde Henning till Stockholms Stads tekniska Aftonskola, och som 21-åring hade han en verkstadsmekanisk ingenjörsexamen. Han fick genast jobb på dåvarande ASEA som kontrollingenjör.

Henning var noga och framåt, och han blev inom några år kvalitetsansvarig för hela kuggtillverkningen på Stockholmsverken i ASEA. Nyfikenhet, och kanske en aning rastlöshet, fick honom att tacka ja till motsvarande arbetsuppgifter på Philips. Några år

Kuggtekniks grundare Henning Knutz flankerad av sonen Pär Knutz och dottern Ewa Möller, vilka i dag leder företaget.

Henning 1984 på omslaget på en av Kuggtekniks mest omtalade broschyrer.

senare, året är nu 1960, flyttade han tillbaka till ASEA, men nu stod det "Kontrollchef" på visitkortet. När han efter en tid åter började arbeta för Philips lämnade Henning verkstaden och blev ansvarig för produktionens fyra- och åttaårsplaner. Nu blev han mer beroende av företagets olika chefer och tjänstemän, och han kände allt oftare att det var svårt att ha den kontrollen över sina uppgifter som han önskade. Det var svårt att planera, det var ofta tidspress och en nästan ständig stress.

Hjärtat sade ifrån

När hjärtat till slut sa ifrån slutade Henning. Under våren 1966 jagade han begagnade maskiner, allt från kugg- och bormaskiner till fräsar och svarar, och snart hade han samlat dem till en liten verkstad i Aspudden.

Verksamheten fick full fart från början. Henning lyckades överta beställningar som Philips inte hann med, då företaget vid tillfället prioriterade order från den svenska krigsmakten.

Trots att det var mycket att göra, och trots det mer personliga ansvaret han nu hade över de anställda, innebar den nya situationen en befrielse för Henning. Nu kunde han styra verksamheten efter eget huvud, och han hade full kontroll över allting.

Det gick bra för Kugg-Teknik AB. Verksamheten växte och snart blev företaget trångbott i de första lokalerna. Nu sammanföll flera pusselbitar vilka tillsammans ledde till att företaget så

småningom hamnade i Leksand.

Henning kunde ofta känna en längtan efter Dalarna och Leksand, dessutom var också Maj-Britt från Leksand. 1968 hade familjen skaffat sig ett fritidshus i hemkommunen, och dessutom hade Henning en timmerstomme som han inte riktigt visste vad han skulle ha till. I Stockholm var företaget trångbott och det var svårt att få tag på kvalificerad arbetskraft, något det däremot fanns gott om i Leksand.

Verkstad i timmerhus

Lösningen blev att Henning 1968 startade ytterligare ett finmekaniskt verkstadsföretag. Den här gången i Leksand. Det var, och är, troligen landets första finmekaniska verkstad i ett timmerhus.

Snabbt hade det nya företaget sju-åtta anställda och redan efter två år gjordes den första utbyggnationen. I Stockholm flyttade Henning verksamheten till större lokaler i Sundbyberg 1972. För att kunna ta på sig ännu fler uppdrag köpte Henning ett konkursbo i Borlänge, vilket ledde till att han 1975 hade ännu ett verkstadsföretag.

Nu jonglerade Henning tre företag, i stort sett på egen hand. Dessutom höll han kontakterna med marknaden, var kundansvarig och den som reste runt både i Sverige och utomlands för att söka nya kontakter. Men arbetet fick inte ta hela hans tid. Så snart han hade

tillfälle reste han gärna med familjen, bland annat till Kanarieöarna, där speciellt Rocas Rojas blivit något av ett andra hem.

Bygger utan byggnadslov

Samtidigt växte verksamheten så det knakade. 1975 fick familjen Knutz genomleva några dramatiska månader i samband med att verkstaden i Leksand skulle byggas ut. Oklarheter kring byggnadslovet leder till att Byggnadsnämnden stoppar bygget. Mot nämndens beslut låter Henning ändå bygga klart taket, för att skydda nedlagda värden. Han blir förd inför domstol och döms för att ha byggt utan byggnadslov, men det utdöms ingen påföljd.

Efter några år med tre företag, ett evigt resande och pendlande, beslutar sig Henning 1978 för att avveckla företaget i Stockholm. Maskinerna tas upp till Leksand som, när även verksamheten avvecklas i Borlänge, blir den enda fasta punkten i familjen Knutz tillvaro.

Hennings barn, Ewa och Pär, visade i unga år olika grad av intresse för företaget. Och även om det var Hennings dröm att de en gång skulle driva hans livsverk vidare, så gjorde han vad han kunde för att inte visa det allt för tydligt. Både Ewa och Pär började tidigt sommarjobba på firman, men Pär visade efter hand allt tydligare

Kuggteknik i vinterskrud, sent 1970-tal.

Milstolpar i Kuggtekniks historia

1966 Företaget grundas i Stockholm av Henning Knutz.

1968 Verksamheten utökas med en verkstadslokal i Leksand.

1970 Första utbyggnaden i Leksand.

1974 Ewa Möller, Hennings dotter, börjar.

1974 Förvärvas Motorfabriken Ragne, Borlänge.

1975 Ny utbyggnad.

1978 Verksamheten i Stockholm avvecklas och flyttas till Leksand.

1979 Passerar 10 anställda.

1980 Ny utbyggnad.

1983 Pär Knutz, Hennings son, börjar på företaget.

1988 Företaget övertas av Ewa och Pär.

1990 Byggnation av nytt mätrum.

1991 Arbetet med ISO 9002 startas.

att han inte kunde tänka sig att ta över Hennings roll som VD.

1974 börjar Ewa

Ewa började sommarjobba på kontoret 1974. Hon lärde sig mycket av Ingrid Bröms och Dorrit Segerhammar på Hennings andra företag.

Så småningom klarade Ewa allt från kontorsadministration till bokföring på egen hand och hon skötte kontoret själv.

På den tiden fanns inga datorer på företaget utan allt skrevs för hand eller på skrivmaskin.

Lönespecar skrevs också för hand i en kontekmaskin med speciell kontekpena. Först på 80-talet köptes de första datorerna.

Allt eftersom företaget växte och arbetsuppgifterna ökade så anställdes ytterligare en person på kontoret.

1982 träffade Ewa sin Mats. Sommaren 1984 föddes sonen Erik och två år senare tvillingflickorna Anna och Sara. För Ewa blev nu familjen minst lika viktig som företaget. Barnen och deras sportintressen blev nu högsta prioritet och största nöje.

Att resa är ett annat stort intresse för Ewa och på senare år har utlandsresorna blivit allt flera.

Ewa bor med sin familj på sin mor- och morfars gamla Dalagård som de övertog 1990. Den ligger i byn Källberget inte långt från Kuggtekniks lokaler. För Ewa är livskvalitet att bo så nära allting. Men ibland blir det lite si och så med semestern på hemmaplan; Ewa har nämligen lätt för att slinka in

på kontoret och kolla posten och ta tag i andra saker även när hon ska vara ledig.

Ewa är idag ekonomiansvarig. Hon sköter kontoret tillsammans med Carina Holmberg som arbetat på Kuggteknik sedan 2000. De är ett fint fungerande team som trivs bra tillsammans.

När Pär såg Hennings totala engagemang för sitt företag, med allt vad det innebar med tidiga morgnar, sena kvällar, många resor och ett tungt ansvar samlat i sina händer blev han tveksam inför ett djupare åtagande i firman. Efter studier i företagsekonomi gjorde han sin militärtjänst och tyckte att det här med att bli yrkesmilitär var något som kunde passa honom. I samband med att han skulle fortsätta i det militära anställde Henning en konsult. I ett möte med konsulten tände han ett nytt intresse för företaget hos Pär, och han hoppade av det militära, vilket kanske var lika bra, då han tidigt kände att han hade svårt att ta order.

Pär växer in i företaget

Medan Ewa lotsades in på de administrativa uppgifterna fick Pär gå allt mer på djupet på verkstadsgolvet. Henning kände snart att barnen kunde klara sig utan honom och drog sig efter hand bort från verksamheten och de dagliga besluten. Pär växte in i företaget, han kände en ökande glädje och lust, särskilt som han insåg att han kunde gå sin egen väg, utveckla en annan ledarstil som byggde på att staben omkring honom fick vara med och dela ansvaret för verksamheten.

Pär känner nämligen, precis som Henning och Ewa, att företaget inte betyder allt i tillvaron. För honom är familjen, hustrun Lisa och barnen Ludvig och Malin, samt fritiden med fiske, Leksands IF, skogspromenader och svampplockning med labradoren Svante samt utlandsresor minst lika viktiga.

Gemensam ledning

Mellan 1988 och 1993 hade Kuggteknik ingen formell VD, utan företaget leddes gemensamt av Ewa och Pär. Tillsammans tog de, eller styrelsen, alla större beslut. Efter fem år med gemensam ledning beslutade sig Pär för att ta steget fullt ut. Han erbjöd sina VD-tjänster för styrelsen, som självklart och med glädje accepterade en formalisering av Pärs VD-skap.

De första åren som nyutträd VD kände sig Pär nöjd med att hålla företaget rullande. Han förstärkte laget omkring sig, delegerade och fördelade uppgifter och ansvar på sina närmaste medarbetare. Sakta men säkert växte Kuggteknik, och 1999 hade man 20 anställda.

Stor tillväxt

Samma år inleddes en tillväxt som är den största hittills i företagets historia. Den hängde bland annat ihop med en speciell order som Pär minns väl. En kund hade hört av sig vid flera tillfällen med en order på specialkuggghjul. De skulle göras i ett besvärligt material och toleranserna var oerhört snäva. Det var normalt inget som Kuggteknik

Verkstadsinteriör tidigt 1970-tal.

Henning ställer in en kugghyvel, 1970.

1993 Pär tar formellt över som VD.

1999 Passerar 20 anställda.

2001 Förvärvar Siemens kuggavdelning i Huddinge.

2002 Passerar 30 anställda.

2002 Förvärvas Töreboda Urs kuggavdelning av Elos.

2003 Stor utbyggnad med 1.050 m².

2003 Första numret av KuggNytt ges ut.

2003 Nytt MPS-system.

2003 SPS-system införs i tillverkningen.

2004 Kuggteknik utses till ett av Sveriges Gasellföretag av Dagens Industri, med en tillväxt på 115% på tre år.

2005 Miljöarbetet med deponifri industri blir klart.

2006 Kuggteknik firar 40-årsjubileum.

brukade åta sig. Kunden stod dock på sig och till slut menade ledningsgruppen runt Pär att de skulle ta ordern. När Pär såg den viljan, den entusiasmen och beslutsamheten hos sin medarbetare så tackade han ja. Kunden blev nöjd och samtidigt gav ordern positiva effekter på Kuggteknik, med nya rutiner,

en höjd kvalitetsnivå och ett större självförtroende för nya utmaningar.

Specialist på svåra order

I dag är Kuggteknik något av en specialist på sådana "svåra" order. Det är en av orsakerna till att företaget fortsätter att växa så det knakar, trots

att allt mer av verkstadstekniska underleverantörsuppdrag i allt högre grad förläggs till så kallade lågprisländer. Pär har också sett till att alla anställda känner och har sin del av ansvaret för företaget. Att detta är något som sporrar och lyfter dem, något som uppskattas, framgår om inte annat av den mycket låga personalomsättningen.

Sensommaren 1968 läggs grunden till Kuggteknik i Leksand.

Befäster sin position

Efter den stora utbyggnaden 2004 befäster Kuggteknik nu sina positioner. Nästa steg är att successivt byta ut de äldre maskinerna, mot mer moderna och effektiva. Samtidigt ska personalen utbildas för att ytterligare öka dess kompetens och man ska genomföra omfattande insatser för teamutbildning för att stärka lagkänslan.

Var Kuggteknik finns eller gör om 40 år kan förstås ingen svara på. Förmodligen tillverkar det högkvalitativa produkter för krävande kunder över hela Sverige, Europa och kanske världen. Om Pär och Ewa får bestämma så finns företaget kvar i Leksandsidyllen, knappt märkbart för omgivningen, mellan faluröda dalastugor och susande björkar, med utsikt mot skogsbrynet där rådjuren ofta visar sig.

Aktuellt flygfoto som visar Kuggtekniks alla tillbyggnationer genom åren. T.v. miljöstationen som blev klar 2005.

Kuggteknik

Box 288, 793 26 Leksand

Tel: 0247 135 35, Fax: 0247 135 26

info@kuggteknik.se, www.kuggteknik.se